

**การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดกาญจนบุรี**
Network Empowerment for Anti-Corruption of Local Governments Organization
in Kanchanaburi Province

สมชาย ชูเมือง¹, วรวุฒิ มุลตรีอุตร, มนตรี วรภัทรทรัพย์,
พระมหาพิพัฒพงศ์ จิตธมโม, พระมหาคำพันธ์ รณชโย(แสนยโยธิน)

Somchai Chumuang, Worawuthi Multri-utr,
Montree Worpattharasap, Phramaha Phiphatphong Thitadhammo,
Phramaha Kumphan Saenyayotin,
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Email: cm.chai18@gmail.com¹

Received May 2, 2020; Revised June 30, 2020; Accepted August 30, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้นำน้ององค์กร ภาครัฐ ภาคประชาชน และพระสงฆ์ จำนวน 18 รูป/คน นำผลการวิจัยมาสนทนากลุ่มเฉพาะกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูป/คน วิเคราะห์เนื้อหา สรุปผล และอธิบายเชื่อมโยงความสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) เครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 เครือข่าย คือ เครือข่ายที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด และเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริต มี 7 กระบวนการดังนี้ (1) การสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบ (2) การสร้างอุดมการณ์ผ่านการเรียนรู้ประสบการณ์ (3) การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน (4) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรรักความซื่อสัตย์และความยุติธรรม (5) การวางแผนการป้องกันการทุจริต (6) การส่งเสริมและดำเนินการเฝ้าระวังการทุจริต (7) การสรุปบทเรียนประเมินผล และ 3) แนวทางการพัฒนาเครือข่ายการต่อต้านทุจริต ตามแบบ 7 ส 2 ว 1 ย มีดังนี้ 7 ส คือ ส.1 ส่งเสริมบทบาทของสภา, ส.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน, ส.3 สร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชน, ส.4 สร้างกลไกเชื่อมประสานองค์กรกลางกับทุกภาคส่วน, ส. 5 สร้างตัวอย่างที่ดี, ส.6 สร้างสังคมทริโอโต้ปะ, ส. 7 สนับสนุนการร้องเรียนผ่านระบบ, 2 ว คือ ว.1 วางแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต, ว.2 วางหลักเกณฑ์การได้มาของผู้บริหาร 1 ย คือ ย.1 ยอมรับการตรวจสอบ

คำสำคัญ: การเสริมสร้าง, เครือข่าย, การต่อต้านทุจริต

Abstract

The objective of this research was 1) to study against corruption networks of local government organization. 2) to study network empowerment for Anti-corruption of Local governments and 3) to suggest the development of the anti-corruption network of the local government organization by studying in Kanchanaburi province. This research was qualitative research by interview to the organization leader, government, people and monks consist of 18 monks/person. The result of research from focus group discussing with 10 monks/person. Analyze summary content and explain relationship relations.

The result of research reveals that 1) against corruption networks of local government organization were 2 networks; the network appointed by provincial governor and the network caused by the local government organization. 2) Network empowerment for Anti-Corruption were 7 procedures as following that (1) the creating awareness to impacts. (2) The ideology creation passed learning experiences. (3) The appointment of operation committee. (4) the personnel development to honesty and justice. (5) The planning to protect corruption. (6) the support and operation of careful the corruption. (7) Lesson summary and evaluation. And 3) guidelines of network development to against corruption on 7'S, 2'P and 1'A so that 7's was S1. Supporting audit roles, S2 Supporting community participation, S3 Supporting people's understanding, S4 Supporting coordination interrelated process to central organizations with all sectors, S5 Supporting a good person example, S6 Supporting conscience society and S7 Supporting to the complaints against pass the system. 2'p were as P1 Planning of anti-corruption and P2 Planning of Government executive acquirement rule and 1 A was accepted auditing system.

Keywords: Network, Empowerment, Anti-Corruption

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นของไทย ในระยะแรกเป็นรูปแบบที่ส่วนกลางมีอำนาจมาก ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการแต่งตั้งเป็นส่วนใหญ่ ขาดอำนาจอิสระทางการเงิน การคลัง การจัดเก็บภาษีอากรต่างๆ (การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทย, 2559) ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 78 กำหนดว่า รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง รัฐได้ให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง โดยรัฐบาลเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็น ภายในกรอบของกฎหมายและตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย (วุฒิสภา ต้นไชย, 2559) โดยส่วนกลางก็ยังมีกลไกในการกำกับดูแลการดำเนินการของท้องถิ่นผ่านคณะกรรมการระดับต่างๆ ในรูปแบบไตรภาคี ทำให้การใช้อำนาจจากส่วนกลางส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น เกิดดุลยภาพที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น (การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทย, 2559) เพื่อให้การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รัฐบาลมีภารกิจโดยตรงในการป้องกันปราบปรามการทุจริตของบุคลากรในภาคราชการ เมื่อพ.ศ.2545

คณะรัฐมนตรีจึงมีมติจัดตั้งองค์การฝ่ายบริหารเพื่อทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2546 กระทรวงยุติธรรมก็ได้เสนอร่างกฎหมายเพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 250 (3) ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่เฉพาะไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ(สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท., 2560)

อีกทั้งในแผนปฏิรูปราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของจังหวัดกาญจนบุรีมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยปรับปรุงระบบราชการในด้านองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐทุกระดับ และกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างรวดเร็ว เสริมสร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งโยกย้ายบุคลากรภาครัฐ ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ (กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัด, 2561)

ทั้งนี้ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ที่พบมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนและชี้มูลความผิดมากที่สุดขณะเดียวกันการจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานเป็นกิจกรรมที่ พบว่ามีการกระทำการทุจริตมากที่สุด (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2555) สภาพปัญหาและสาเหตุการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดจากหลายมิติ ซึ่งปรากฏผลการทุจริตดังต่อไปนี้ 1) ช่องว่างของระเบียบและกฎหมาย 2) ช่องว่างการบริหารด้านการคลัง 3) ขาดการตรวจสอบที่หลากหลายจากภาคส่วนต่างๆ 4) ขาดการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร 5) ขาดความรู้ ความเข้าใจและขาดคุณธรรม จริยธรรม 6) ตัวบุคคลที่ใช้ตำแหน่งของตนแสวงหาประโยชน์ 7) อำนาจ อิทธิพลท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการทุจริต (โกวิทย์ พวงงาม, 2559)

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีการดำเนินการเกี่ยวกับการปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับประชาติ พ.ศ. 2559 และยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 พ.ศ.2560 – 2564 เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต และเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริตผ่านกลไกอาสาสมัครภาคประชาชนในพื้นที่ศูนย์ยุติธรรมชุมชน เช่น จัดงาน“วันต่อต้านคอร์รัปชันสากล ประเทศไทย”(การเมือง-ชุมชน, 2560) จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเครือข่ายเฝ้าระวังการทุจริต (ผู้จัดการออนไลน์, 2560) และจัดการอบรม หลักสูตร การพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครภาคประชาชนให้มีศักยภาพ ด้านการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริตประพฤติมิชอบ(มติชนออนไลน์, 2560) เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับการบริหารที่มีประสิทธิภาพตลอดจนเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งประกอบด้วย การสร้างอุดมการณ์ การก่อรูปเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพ การวางแผน การส่งเสริมและดำเนินการ และการสรุปบทเรียนประเมินผล คาดหวังว่าผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการเสริมสร้างและพัฒนาการบริหารภาครัฐที่ดีมีคุณภาพ นำไปสู่ความมั่นคงอันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทั้งประชาชน ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี” เป็นการศึกษาโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ได้จากเอกสาร(Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม(Focus Group) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ(Key Informant) ในการวิจัยครั้งนี้ โดยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-depth Interview) จากผู้นำองค์กร ภาครัฐ ภาคประชาชน และพระสงฆ์ จำนวน 18 รูป/คน สัมภาษณ์แต่ละท่านไม่น้อยกว่า 30 นาที นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกมาถอดเทป และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) จัดหมวดหมู่ โดยข้อมูลที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกันมาไว้กลุ่มเดียวกัน นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 ท่าน จากนั้นนำผลการวิจัยที่ได้ไปนำเสนอผ่านการสนทนากลุ่ม(Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มเครือข่ายการต่อต้านทุจริต จำนวน 10 รูป/คน ใช้เวลาในการสนทนากลุ่มประมาณ 2 ชั่วโมง ผู้วิจัยและผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มได้มีการกล่าวสรุปสิ่งที่ได้จากการสนทนาคร่าวๆ เมื่อสิ้นสุดการสนทนากลุ่ม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกมาถอดเทป และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) จัดหมวดหมู่ โดยข้อมูลที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายกันมาไว้กลุ่มเดียวกัน นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและความน่าเชื่อถือของข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 ท่าน และเขียนสรุปรายงานวิจัย อธิบายเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ได้กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

1. เครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี

จากการศึกษาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการการต่อต้านการทุจริต มีระบบธรรมาภิบาลในการบริหารงานในองค์กร แต่งตั้งเป็นคณะอนุกรรมการการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริตร่วมกับอีกหลายหน่วยงานโดยผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังนี้ 1) กำกับทิศทาง การขับเคลื่อนงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและภายใต้ข้อตกลงร่วมกันในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 2) ขับเคลื่อน สนับสนุน และส่งเสริมความร่วมมือในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของจังหวัด และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการประเมิน รวมทั้งกำกับ ดูแล ป้องกัน แก้ไขปัญหาการทุจริตในจังหวัด โดยนำผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐประกอบการพิจารณา 3) สนับสนุน พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 4) สนับสนุน

กิจกรรมรณรงค์ และกิจกรรมการสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน 5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือที่ได้รับมอบหมาย และ 6) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการอำนวยการและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และคณะกรรมการการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระดับกระทรวงกำหนด

ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเครือข่ายที่เกิดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ สร้างขึ้นมาเอง เป็นการตรวจสอบการทำงานซึ่งกันและกันท้องถิ่น มีความเชื่อมโยงโดยเป้าหมายเดียวกัน ผู้บริหารได้ประกาศเจตนารมณ์การป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างชัดเจน ทั้งป้ายไวนิลประชาสัมพันธ์และทางเว็บไซต์ เพื่อให้สมาชิกสภา ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง พึงยึดเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่กับกฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ๆ ดังนี้

1) ด้านความโปร่งใส คือ การเปิดเผย และเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลการดำเนินการกิจต่างๆ ของหน่วยงาน เปิดโอกาสให้ผู้ส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบในการปฏิบัติงานและแก้ไขข้อร้องเรียนที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรม

2) ด้านความพร้อมรับผิด คือ มีเจตจำนงสุจริตในการบริหารงานและมีความพร้อมที่จะรับผิดชอบในข้อผิดพลาดที่เกิดจากการปฏิบัติงานและการบริหารงาน

3) ด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน คือ ทำให้หน่วยงานปลอดจากการทุจริตในเชิงนโยบายและการทุจริตต่อหน้าที่ ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการเอื้อประโยชน์หรือรับสินบน

4) ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร คือ การสร้างวัฒนธรรมสุจริตในหน่วยงานและสืบทอดวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริตทั้งปวง มีการดำเนินมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงการดำเนินการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

5) ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงานคือ มาตรฐานและคุณธรรมในการปฏิบัติงานโดยมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีความเป็นธรรมในการปฏิบัติงานและคุณธรรมในการบริหารงาน ในเรื่องการบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การมอบหมายงาน และการบริหารสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2. การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี

จากการสังเคราะห์ (Synthesis) ผู้วิจัยนำเสนอการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบ มีขั้นตอน 7 ประการ คือ

1) กระบวนการสร้างความตระหนักรู้ถึงผลกระทบผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารแสดงวิสัยทัศน์ในเรื่องการปฏิบัติงานของข้าราชการ ประกาศเจตนารมณ์การป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และมีการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้แก่บุคลากร

2) กระบวนการสร้างอุดมการณ์ร่วมผ่านการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผู้นำเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะเปลี่ยนแปลงองค์กรโดยการเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรกล้าที่จะแสดงออกตามเจตนารมณ์ของผู้นำและกล้าที่จะแสดงบทบาทหน้าที่อันชอบธรรมของตนอย่างถูกต้องได้ผ่านการประชุมประจำเดือน การปลูกฝังอุดมการณ์ให้ประชาชนไม่ทนต่อการทุจริต สร้างความเข้าใจเรื่องการทุจริต มีช่องทางกรรณิการ์ อธิบายมาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียน เครือข่ายทุกประเภทต้องการความเป็นอิสระทางความคิด ต้องทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกันก็จะต้องมีความความสัมพันธ์ที่ดีและมีความสัมพันธ์

เหนียวแน่นในกลุ่มสมาชิกของตน และการปลูกจิตสำนึกอุดมการณ์ การรับรู้ร่วมกันของเด็กและเยาวชน ให้มีศีล 5 มีความพอเพียง ความเกรงกลัวต่อบาป รักความซื่อสัตย์ สุจริตธรรม โตไปจะต้องไม่กลายเป็นผู้

3) กระบวนการก่อรูปเครือข่าย โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต ควรมีภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต มีการประชุมประจำเดือนของผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการทุกเดือน เข้าร่วมกิจกรรมอบรมให้ความรู้ซึ่กซอมความเข้าใจในการรายงานผล และนำแผนไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายได้

4) กระบวนการพัฒนาศักยภาพ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรของเครือข่ายที่ต้องใช้หลักธรรมาภิบาล ทั้งการสมัครเข้ามาและการเป็นสมาชิกของเครือข่ายต้องปราศจากการทุจริต เพราะต้องเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้อื่น และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดมความคิดสรุปบทเรียนการดำเนินการของเครือข่าย

5) กระบวนการวางแผน มีแผนปฏิบัติการการป้องกันการทุจริต 4 ปี จัดให้มีการตรวจสอบภายในมีการทำงานอย่างมีอิสระ โดยภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และประชาชนเข้าร่วมในการจัดทำรายงานและการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำกับติดตามเป็นรายไตรมาสหรือราย 6 เดือน มีการควบคุมภายในนำไปใช้ปรับปรุงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริต และเผยแพร่ผลการควบคุมภายในให้สาธารณชนทราบ

6) กระบวนการส่งเสริมและดำเนินการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่งเสริมให้ประชาชนร่วมการต่อต้านโดยจัดกิจกรรมให้ความรู้โดยยึดภารกิจหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลา และผลักดันให้เกิดความร่วมมือของเครือข่ายโดยรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรม

7) กระบวนการสรุปบทเรียนประเมินผล เป็นการทบทวน เรียนรู้ปัญหาอุปสรรคร่วมกันเพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาโครงสร้าง/กิจกรรมของเครือข่าย มีการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต และจัดเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน

3. แนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี

จากการสังเคราะห์ (Synthesis) ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตดังนี้

1) ส่งเสริมบทบาทของสภาที่ต้องมีการตรวจสอบได้ เมื่อสภาตั้งกระทู้ก็ต้องมีข้อมูลที่จะแสดงผลการตรวจสอบให้สภาได้รับรู้และช่วยกันแก้ปัญหา

2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการก่อสร้าง ตรวจรับพัสดุหรืออื่นๆ คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี และต้องเป็นผู้สนใจเข้ามาตรวจสอบ ไม่ควรให้ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกพวกพ้องของตนเองเข้ามาทำหน้าที่นี้

3) สร้างความเข้าใจให้แก่เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันว่า ปัญหาจริงๆ เกิดจากระบบอุปถัมภ์ ด้วยคำพูดที่ว่า “เขาทุจริตประเพณีมิชอบอย่างไรฉันไม่รู้ ฉันรู้แต่ว่าเขาดีกับฉัน” ใช้ความสนิทสนมส่วนตัวตัดสิน ปิดบังความผิดทุกอย่าง มันเป็นระบบที่อันตรายทำลายระบบประชาธิปไตย และระบบธรรมาภิบาลอย่างสิ้นเชิง

4) สร้างกลไกเชื่อมประสานองค์กรกลางกับเครือข่ายภาคประชาชน เครือข่ายภาคประชาสังคมที่มาจากทุกภาคส่วน ในเรื่องของการเฝ้าระวังซึ่งไม่ได้ว่าทุกอย่างผิด ทุกอย่างถูก แล้วมอบอำนาจให้ไปส่วนหนึ่ง

5) สร้างอุดมการณ์ตัวอย่างที่ดีที่เขาได้รู้สึกว่าเขามีต้นแบบที่ดี เราทำแล้วเราประสบผลสำเร็จ เราทำได้แล้วมีความสุข

6) สร้างสังคมให้คนในสังคมเกิดhiriโอดัปะ สะจิริธรรม และมีศีล 5 ตั้งแต่เด็กๆ เพราะกฎหมายออกมาเมื่อเกิดเหตุ วิธีในการคอร์รัปชันมีวิธีที่ซับซ้อนขึ้น ตามไม่ได้ไล่ไม่ทันก็รอตพันไป

7) สนับสนุนให้ใช้เทคโนโลยีของ TOT ร้องเรียนผ่านระบบ Call Center หรือระบบสายด่วน (Hotline) สำหรับให้บริการข้อมูลต่างๆ แก่ประชาชน ทั้งทางโทรศัพท์และทางแฟกซ์ตลอด 24 ชั่วโมง

8) วางแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตสี่ปี ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามทุจริต ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9) วางหลักเกณฑ์วิธีการที่แยบยลเรื่องการได้มาของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี ต้องระบุคุณสมบัติผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมกับตำแหน่ง และบุคคลต้องห้ามลงสมัคร เช่น ผู้มีอิทธิพล เจ้าของบ่อน เจ้ามือหวยเถื่อน เป็นต้น

10) ยอมรับระบบที่กำลังเข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างเช่น E-bidding ระบบการประมูลงานจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ทั้งสินค้า และ บริการ ด้วยการทำการประมูลราคาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์, EGT สำหรับผู้บริหารต้องลง EGT และการตรวจในระบบ LTA คือ ประสิทธิภาพการทำงาน เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. เครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี

จากการศึกษาพบว่า เครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี มี 2 เครือข่าย คือเครือข่ายแรก ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งเป็นคณะอนุกรรมการการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต ร่วมกับอีกหลายหน่วยงาน เครือข่ายที่สอง คือ เครือข่ายที่เกิดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ สร้างขึ้นมาเอง เป็นการตรวจสอบการทำงานซึ่งกันและกันท้องถิ่น มีความเชื่อมโยงโดยเป้าหมายเดียวกัน มีรูปแบบการทำงานของบุคคล/องค์กรต่างๆ ร่วมกัน มือกัน แลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ดังที่ ธนา ประมุขกุล (2547) ได้กล่าวไว้ว่า เครือข่ายคือ “การเชื่อมโยงอย่างมีเป้าหมาย” เป็นการเชื่อมโยงระหว่างบทบาทของบุคคล/องค์กรต่างๆ ภายใต้วัตถุประสงค์ร่วมใดๆ ของภาคีสมาชิก จึงเป็นรูปแบบการทำงานในลักษณะสร้างความร่วมมือประสานงานกันในแนวราบระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยสรรพกำลังอันรวมถึง คน สติปัญญา ความสามารถและทรัพยากรในการทำงานเพื่อเอาชนะอุปสรรคที่จุดอ่อนของระบบราชการ และเป็นแนวทางที่ตรงกันกับแนวคิดของการพัฒนาที่ยืดหยุ่นที่ ประสานภารกิจ และร่วมทรัพยากร (Area, Function and Participation) เป็นกลยุทธ์ในการพัฒนา และสอดคล้องกับ Paul Starkey (1997) ให้ความหมายคำว่า “เครือข่าย” คือ กลุ่มของคนหรือองค์กรที่สนใจแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ในลักษณะที่บุคคลหรือองค์กรสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจกรรมของตน (Thai BDS net : 2016)

2. การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี

จากการสังเคราะห์ (Synthesis) การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี สามารถพัฒนาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบนั้น มีขั้นตอนเชื่อมโยงกับปัจจัยการเสริมสร้างเครือข่ายทั้ง 7 ด้าน คือ

1) กระบวนการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบผ่านกระบวนการเรียนร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารแสดงวิสัยทัศน์ในเรื่องการปฏิบัติงานของข้าราชการ ประกาศเจตนารมณ์การป้องกันและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และมีการกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความตระหนักให้กับบุคลากร สอดคล้องกับศราวุธ จิตต์ระเปียบ (2550) ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า มีการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องสร้างเครือข่ายกำหนดองค์การทำงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มากขึ้นโดยอาศัยบุคลากรภาพด้านภาวะผู้นำการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารระดับสูงและมีวิสัยทัศน์กล้าตัดสินใจกล้าเปลี่ยนแปลงเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในการป้องกันปราบปรามโดยประชาชนมีส่วนร่วมและตระหนักถึงปัญหาส่วนร่วมของทุกคนทุกฝ่ายควรเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาให้เป็นรูปธรรมจะเกิดผลสงบสุขแก่ประชาชนและเป็นผลดีต่อประเทศชาติโดยรวม

2) กระบวนการสร้างอุดมการณ์ร่วมผ่านการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ผู้นำเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะเปลี่ยนแปลงองค์กรโดยการเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรเพื่อให้บุคลากรกล้าที่จะแสดงออกตามเจตนารมณ์ของผู้นำ และกล้าที่จะแสดงบทบาทหน้าที่อันชอบธรรมของตนอย่างถูกต้องได้ผ่านการประชุมประจำเดือน สอดคล้องกับอารีวรรณ อ่วมตานี(2547) กล่าวว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นการเพิ่มศักยภาพของบุคคล โดยผู้บังคับบัญชาถ่ายทอดโอนอำนาจ ให้อิสระในการตัดสินใจ และจัดหาทรัพยากรในการปฏิบัติงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้บุคคลเกิดความสามารถในการทำงานและแก้ปัญหาต่างๆ ได้บรรลุผลสำเร็จของตนเองและองค์กร และสอดคล้องกับศราวุธ จิตต์ระเปียบ(2550) กล่าวไว้ว่า ผลการดำเนินงานระดับกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องสร้างเครือข่ายกำหนดองค์การทำงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มากขึ้น โดยอาศัยบุคลากรภาพด้านภาวะผู้นำการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับต่ำโดยมีวิสัยทัศน์กล้าตัดสินใจกล้าเปลี่ยนแปลงเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

การปลูกฝังอุดมการณ์ให้ประชาชนไม่ทนต่อการทุจริต สร้างความเข้าใจเรื่องการทุจริต มีช่องทางการร้องเรียน อธิบายมาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียน เครือข่ายทุกประเภทต้องการความเป็นอิสระทางความคิด ต้องทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกันก็จะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีและมีความสัมพันธ์เหนียวแน่นในกลุ่มสมาชิกของตน สอดคล้องกับ กิตติชัย รัตนะ (2549) กล่าวว่า เครือข่ายเป็นระบบการปฏิสัมพันธ์ที่มีความเหนียวแน่นน้อยกว่ากลุ่ม เนื่องจากเป็นการรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดพลังในการต่อกรในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ อันแตกต่างไปจากกลุ่มที่ใกล้ชิดและเหนียวแน่นกว่า สอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) ได้กล่าวว่าการเกื้อหนุนพึ่งพากัน (interdependence) ระหว่างสมาชิกของเครือข่าย เพื่อเป็นการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน และยังส่งผลให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ มีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน (interaction) สมาชิกในเครือข่ายต้องทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกันที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเครือข่ายด้วย

การปลูกจิตสำนึกอุดมการณ์ การรับรู้ร่วมกันของเด็กและเยาวชน ให้มีศีล 5 มีความพอเพียง ความเกรงกลัวต่อบาป รักความซื่อสัตย์ สุจริตธรรม โตไปจะต้องไม่กลายเป็นผู้ สอดคล้องกับ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549) กล่าวว่า การรับรู้ร่วมกันถือเป็นหัวใจของเครือข่ายต้องมีความรู้สึกนึกคิด และรับรู้ร่วมกันถึงเหตุผลการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย เช่น มีความเข้าใจในปัญหาและมีจิตสำนึกคิดและรับรู้ร่วมกันถึงเหตุผลการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย มีประสบการณ์ในปัญหาร่วมกันและมีความต้องการความช่วยเหลือในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เป็นต้น

3) กระบวนการก่อรูปเครือข่าย โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต ควรมีภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามการทุจริต มีการประชุมประจำเดือนของผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการทุกเดือน เข้าร่วมกิจกรรมอบรมให้ความรู้ชักชวนความเข้าใจในการรายงานผลและนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายได้ สอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ เพื่องวงษ์ และคณะ (2552) ได้กล่าวว่า การสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายของป.ป.ช.โดยยกระดับให้การป้องกันการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ (ทุกรัฐบาล) หรือเป็นภารกิจหลักของทุกหน่วยงาน ควรมีองค์กรที่จะบริหารเครือข่ายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างชัดเจน เช่น อาจจัดตั้งคณะกรรมการเครือข่ายแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และสอดคล้องกับศราวุธ จิตต์ระเบียบ (2550) ได้กล่าวว่า ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชน 3 ลำดับแรกคือประชาชนมีส่วนร่วมกับการตรวจสอบการประพฤติปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนมีส่วนร่วมกับการตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมโครงการต่างๆ และประชาชนมีส่วนร่วมกับการริเริ่มกิจกรรมโครงการต่างๆ ผลการดำเนินงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมระดับกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องสร้างเครือข่ายกำหนดองค์การทำงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มากขึ้น

4) กระบวนการพัฒนาศักยภาพการพัฒนาคุณภาพบุคลากรของเครือข่ายก็ต้องใช้หลักธรรมาภิบาล ทั้งการสมัครเข้ามาและการเป็นสมาชิกของเครือข่ายต้องปราศจากการทุจริต เพราะต้องเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้อื่น และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดมความคิดสรุปทบทวนการดำเนินการของเครือข่าย สอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ เพื่องวงษ์ และคณะ(2552) กล่าวว่า รูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมและเครือข่ายในการป้องกันและปราบปรามทุจริตในต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยของความสำเร็จประกอบด้วย การดำเนินการของภาครัฐอย่างจริงจังในเรื่องหลักประกันความโปร่งใส (ฟินแลนด์) การประชาสัมพันธ์อย่างจริงจังเพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความเลวร้ายของการทุจริต (ฮ่องกง) การสร้างความตื่นตัวและความร่วมมือของทุกภาคส่วนในสังคมโดยกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนอย่างชัดเจน (เกาหลีใต้)

5) กระบวนการวางแผน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแผนปฏิบัติการการป้องกันการทุจริต 4 ปี จัดให้มีการตรวจสอบภายในมีการทำงานอย่างมีอิสระ โดยภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และประชาชนเข้าร่วมในการจัดทำรายงานและการตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำกับติดตามเป็นรายไตรมาส หรือราย 6 เดือน มีการควบคุมภายในนำไปใช้ปรับปรุงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริต และเผยแพร่ผลการควบคุมภายในให้สาธารณชนทราบ สอดคล้องกับศราวุธ จิตต์ระเบียบ (2550) ได้กล่าวว่า รูปแบบของเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามประเมินผลจะเป็นรูปแบบของคณะกรรมการที่เรียกว่าคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ(กต.ตร.) มีระเบียบรองรับส่วนการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องเพิ่มการกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจนส่วนเครือข่ายระดับสถานีเป็นเครือข่ายภาคประชาชน ที่มีคณะกรรมการที่เรียกว่าคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานสถานีตำรวจ (กต.ตร.สน.) จึงควรสร้างกลไกดำเนินการเพื่อการตรวจสอบและติดตามประเมินผลร่วมกับผู้บริหารสถานีตำรวจให้ชัดเจน

6) กระบวนการส่งเสริมและดำเนินการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่งเสริมให้ประชาชนร่วมการต่อต้านโดยจัดกิจกรรมให้ความรู้โดยยึดภารกิจหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลา และผลักดันให้เกิดความร่วมมือของเครือข่ายโดยรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรม สอดคล้องกับสหทัยา วิเศษ (2547) ได้กล่าวว่า เครือข่ายที่แบ่งตามลักษณะของกิจกรรม ได้แก่ เครือข่ายที่ดำเนินการโดยยึดภารกิจหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งเครือข่าย โดยเป็นการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมเป็นครั้งคราวตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น เครือข่ายการเรียนรู้ เครือข่ายผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาของภาครัฐ เป็นต้น มีการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งกิจกรรมดังกล่าวกลายเป็นแบบแผน (pattern) ของการกระทำที่สมาชิกของเครือข่ายยอมรับโดยทั่วกัน

7) กระบวนการสรุปบทเรียนประเมินผล เป็นการทบทวน เรียนรู้ปัญหาอุปสรรคร่วมกัน เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาโครงสร้าง/กิจกรรมของเครือข่าย มีการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ป้องกันการทุจริต และจัดเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน สอดคล้องกับเสรี พงศ์พิศ(2536) เครือข่ายกล่าวว่าการรวมกลุ่มของบุคคลในชุมชน บุคคลระหว่างชุมชน กลุ่มกับกลุ่ม ชุมชนกับชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายคือกระบวนการการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระดมแลกเปลี่ยนปัจจัยพื้นฐานต่างๆและรวมพลังเพื่อต่อกรกับกลุ่มอื่นๆ การผสานแนวคิดความร่วมมือดำเนินตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้มีการสรุปบทเรียนร่วมกันวิเคราะห์ ทบทวนกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาเครือข่าย

3. แนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี

1) ส่งเสริมบทบาทของสภาที่ต้องมีการตรวจสอบได้ เมื่อสภาตั้งกระทู้ต้องมีข้อมูลที่จะแสดงผลการตรวจสอบให้สภาได้รับรู้และช่วยกันแก้ปัญหา สอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ เพื่องวงษ์ และคณะ (2552) กล่าวว่าปัจจัยของความสำเร็จประกอบด้วย การดำเนินการของภาครัฐอย่างจริงจังในเรื่องหลักประกันความโปร่งใส (ฟินแลนด์)

2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี และต้องเป็นผู้สมัครใจเข้ามาตรวจสอบ สอดคล้องกับสินธ์ ธีรตยาคม(2544)ได้กล่าวว่า เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และประชาคมในแต่ละท้องถิ่น ร่วมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและประชาคมในแต่ละท้องถิ่น ร่วมกับการตรวจสอบตนเองและการตรวจสอบระหว่างข้าราชการกันเองเป็นหัวเรื่องสำคัญที่สุด

3) สร้างความเข้าใจให้แก่ เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันว่า ปัญหาจริงๆ เกิดจากระบบอุปถัมภ์ เป็นระบบที่อันตรายทำลายระบบประชาธิปไตย และระบบธรรมาภิบาลอย่างสิ้นเชิง สอดคล้องกับพิชญ์นิษฐา พรหมศิลป์, ภักดี โพธิ์สิงห์และสัญญา เคนาภูมิ(2559) ได้ศึกษาเรื่องการคอร์รัปชันในระบบราชการไทย : แนวทางการป้องกันและแก้ไข พบว่า การทุจริตคอร์รัปชันของบุคลากรรัฐเป็นปัญหาแต่เก่าแก่ของทุกสังคมในโลก ด้วยอำนาจทางการเมืองภายใต้ระบบรวมศูนย์ โดยเฉพาะสังคมไทยในอดีต เปิดทางให้บุคลากรรัฐเหล่านี้เก็บบางส่วนไว้เป็นของตนเอง และบางส่วนส่งให้รัฐกลางหรือข้าราชการ วัฒนธรรมการเก็บภาษีเช่นนี้มีส่วนส่งเสริมการฉ้อราษฎร์บังหลวงในสมัยต่อมา

4) สร้างกลไกเชื่อมประสานองค์กรกลางกับเครือข่ายภาคประชาชน เครือข่ายภาคประชาสังคมที่มาจากทุกภาคส่วน ในเรื่องของการเฝ้าระวัง สอดคล้องกับจันทร์เพ็ญ เพื่องวงษ์ และคณะ (2552) กล่าวว่าควรมีองค์กรที่จะบริหารเครือข่ายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างชัดเจน เช่น อาจจัดตั้ง

คณะกรรมการเครือข่ายแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีผู้แทนภาคีการพัฒนาทั้ง 8 ภาคีเข้าร่วมเป็นกรรมการ

5) สร้างอุดมการณ์ตัวอย่างที่ดีให้เขาได้รู้สึกว่าเขามีต้นแบบที่ดี สอดคล้องกับ จันทรเพ็ญ เพื่องวงษ์ และคณะ (2552) กล่าวว่า กำหนดเรื่องการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมจากการทุจริต ซึ่งควรนำเสนอกรณีที่เกิดขึ้นจริง ข้อมูลตัวเลขความสูญเสียอย่างชัดเจนควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์เรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนรวมทั้งกำหนดเป็นหลักสูตรการศึกษา เพื่อปลูกกระแสเรื่อง “การยกย่องคนดี

6) สร้างสังคมให้คนในสังคมเกิดหิริโอตตัปปะ สุจริตธรรม สอดคล้องกับ จันทรเพ็ญ เพื่องวงษ์ และคณะ(2552) กล่าวว่า กำหนดเรื่องการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมจากการทุจริต ซึ่งควรนำเสนอกรณีที่เกิดขึ้นจริง ข้อมูลตัวเลขความสูญเสียอย่างชัดเจนควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์เรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับเยาวชนรวมทั้งกำหนดเป็นหลักสูตรการศึกษา เพื่อปลูกกระแสเรื่อง “การยกย่องคนดี”

7) สนับสนุนให้ใช้แฟ้มกิจของ TOT ร้องเรียนผ่านระบบ Call Center หรือระบบสายด่วน (Hotline) สำหรับให้บริการข้อมูลต่างๆ แก่ประชาชน สอดคล้องกับพรกมล ระหาญนอกและคณะ (2551) กล่าวว่า รูปแบบการส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีไป ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นคือการจัดอบรมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเว็บไซต์ การพัฒนาความรู้ในการสร้างเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ เช่น การใช้ Gotoknow ชัดแย้งกับจันทรเพ็ญ เพื่องวงษ์ และคณะ กล่าวว่า หน่วยงานภาครัฐไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตรวจสอบอย่างจริงจัง ตลอดจนกฎหมายยังไม่คุ้มครองประชาชนที่ขึ้นเบาะแสการทุจริต (Whistle Blower)

8) วางแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตสี่ปี ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามทุจริต ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับทัศนีย์ อนันทวัน ส.ม. (สาธิตนุส) (2559) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยเครือข่ายชุมชนครั้งนี้มี 6 ขั้นตอน คือ (1) ศึกษาวิเคราะห์บริบทและสภาพปัญหา (2) ประชุมเชิงปฏิบัติการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (3) จัดทำแผนปฏิบัติการ (4) ปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการ (5) ติดตามสนับสนุนและประเมินผลการดำเนินงาน (6) จัดเวทีแลกเปลี่ยนและถอดบทเรียน

9) วางหลักเกณฑ์วิธีการที่แยบยลเรื่องการได้มาของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี ต้องระบุดคุณสมบัติผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมกับตำแหน่ง และบุคคลต้องห้ามลงสมัคร สอดคล้องกับ นนทวัชร นวตระกูลพิสุทธิ์ และคณะ(2555) กล่าวว่า การกระทำที่เข้าข่ายความขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการบังคับใช้ กฎหมายอย่างจริงจัง การกำหนดนโยบายของรัฐบาล การออกเป็นมติของคณะรัฐมนตรี การออกกฎหมายใหม่ การแก้ไขหรือการออกกฎระเบียบของทางราชการใหม่

10) ยอมรับระบบที่กำลังเข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับ สมคิด เลิศไพฑูรย์และคณะ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การป้องกันและปราบปรามทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยต้องอยู่ภายใต้ระบบการตรวจสอบซึ่งมีอยู่หลายช่องทางได้แก่ การตรวจสอบโดยกลไกทางการเมือง การตรวจสอบโดยองค์กรผู้มีส่วนจกกำกับดูแลการตรวจสอบโดยองค์กรที่มีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการตรวจสอบโดยองค์กรตุลาการและการตรวจสอบจากภาคประชาชน

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

สภาพปัจจุบันของเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เครือข่ายแรก คือ เป็นเครือข่ายที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มีการจัดงานวันต่อต้านคอร์รัปชันสากล (ประเทศไทย) ร่วมเดินรณรงค์ร่วมพลังต่อต้านทุจริต
เครือข่ายที่สอง คือ เป็นเครือข่ายที่เกิดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง

การเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี	
1.สร้างความตระหนักรู้ สร้างความตระหนักรู้แก่บุคลากรทั้งคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงาน ลูกจ้างพนักงานจ้างและประชาชน	กิจกรรมประกาศเจตจำนงต่อต้านการทุจริตของผู้บริการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2.การสร้างอุดมการณ์ ปลุกฝังอุดมการณ์แก่คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงาน ลูกจ้าง พนักงานจ้างและประชาชน ร่วมกันผ่านการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ปัญหาอุปสรรค	โครงการอบรมสัมมนาสร้างจิตสำนึกที่ดีในการให้บริการของบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3.การก่อรูปเครือข่าย การดำเนินการระดมความคิดเห็นไปเผยแพร่ให้กลุ่มทราบถึงแนวทางการดำเนินการ	กิจกรรมเชิญประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา
4.การพัฒนาศักยภาพเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดมความคิดเห็นสรุปบทเรียนการดำเนินการของเครือข่าย	โครงการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโปร่งใสหัวใจคุณธรรม
5.การวางแผน เครือข่ายมีส่วนร่วมวางแผนให้อำนาจและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	โครงการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต
6.ส่งเสริมและดำเนินการ การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติกิจกรรมโดยการร่วมกันของเครือข่าย	กิจกรรม “การสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบได้ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง” และอื่นๆ
7.สรุปบทเรียนประเมินผล การทบทวน เรียนรู้ปัญหาอุปสรรคร่วมกัน เพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาโครงสร้างกิจกรรมของเครือข่าย	โครงการจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริต

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายการต่อต้านทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
7ส	1) ส่งเสริมบทบาทของสภาที่ต้องมีการตรวจสอบได้
	2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
	3) สร้างความเข้าใจให้แก่ เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนในเรื่องปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและแนวทางการแก้ไข
	4) สร้างกลไกเชื่อมประสานองค์กรกลางและประสานทุกภาคส่วน
	5) สร้างตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน
	6) สร้างสังคมทริโอดีปะเป สุจริตธรรมและมีศีล
	7) สนับสนุนการร้องเรียนผ่านระบบ
2ว	1) วางแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตสี่ปี
	2) วางหลักเกณฑ์เลือกคนดีด้วยวิธีการที่แยบยล เรื่องการได้มาของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
1ย	1) ยอมรับการตรวจสอบ ด้วยระบบ E-bidding, EGT, LTA เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยได้แนวทางการเสริมสร้างเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน ในชุมชนที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน
2. หน่วยงานระดับนโยบาย ควรกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีเครือข่ายความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลในหน่วยงาน/องค์กร หรืออื่นๆ เพิ่มมากขึ้น สอดรับกับแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยกระดับคุณภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคมและประเทศชาติ
3. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำจังหวัดควรขับเคลื่อนแต่เรื่องใหญ่ๆ เพราะเขาได้ไต่ถามเพื่อให้จับเรื่องใหญ่ๆ และการใช้กฎหมายต้องมีความเข้มแข็ง และต้องเด็ดขาด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเชิงวิเคราะห์รูปแบบการเสริมสร้างการต่อต้านการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ควรทำวิจัยเชิงสำรวจปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตสี่ปี ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันปราบปรามทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบล
3. ควรทำวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) พัฒนาเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง : References

- กิตติชัย รัตน์. (2549). *การมีส่วนร่วมในการจัดการลุ่มน้ำ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2545). *การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ส.เอเชียเพลส.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2559). *การจัดการปัญหาการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ชัน แผลเกจิ้ง (2014) จำกัด.
- จันทร์เพ็ญ เพื่องวงษ์ และคณะ. (2552). *แนวทางการพัฒนาเครือข่ายภาคประชาสังคมของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร: หลักสูตรนักบริหารเชิงยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับกลาง รุ่นที่ 1 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต.
- นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ์ และคณะ(2555). *การวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการทุจริตเชิงนโยบาย (Research for Studying Forms of Policy Corruption)*. นนทบุรี: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.).
- พิชญ์นิษฐา พรหมศิลป์, ภักดี โพธิ์สิงห์ และสัญญา เคนาภูมิ. (2559). การคอร์รัปชันในระบบราชการไทย: แนวทางการป้องกันและแก้ไข”. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 4(2), 326-340.
- ศราวุธ จิตตระเปียง. (2550). *การเสริมสร้างเครือข่ายภาคประชาชน ในการบริหารงานสถานีตำรวจนครบาล*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์และคณะ (2555), *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. นนทบุรี: สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- สหทยา วิเศษ. (2547). *องค์การเครือข่ายในจังหวัดพะเยา*. นนทบุรี: แชนงวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สินธ์ กิตยาคม. (2544). *ปัญหาการคอร์รัปชันในองค์การปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดระยอง*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสรี พงศ์พิศ. (2536). *วัฒนธรรมพื้นบ้าน: รากฐานพัฒนา, ภูมิปัญญาชาวบ้าน: กิ่บการพัฒนาชนบท เล่ม 2*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- อารีวรรณ อ่วมธานี. (2547). *เอกสารการสอนการเสริมสร้างพลังอำนาจในระบบบริการพยาบาล*. กรุงเทพมหานคร : คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

